

GİRİŞ

Çocukların gelişiminde içinde buldukları çevre önemli bir rol oynar ve aile bu çevrenin en temel parçasıdır (Kaysılı, 2008). Aile, çocuğun hayata başladığı ve kişiliğinin oluşmasında en önemli yakın çevre olarak kabul edilmektedir (Gülcan ve Taner, 2011). Toplumun eğitim ihtiyacının giderilmesi amacıyla oluşturulan temel kurumlardan birisi olan okul ise kontrollü bir ortam yaratarak çocukta topluma ve kendisine yarar sağlayacak davranışları oluşturmaya çalışır. Ancak okulun öğrenciye istenilen davranışları tek başına kazandırması olanaklı değildir. Kazanılan davranışlardan önemli bir kısmı ailenin katkısı ile oluşur (Kaysılı, 2008). Bu nedenle öğrenme süreci, bireyin doğumuyla birlikte ailede başlar, okul ile devam eder (Gülcan ve Taner, 2011). Çocuğun eğitim sürecinde aile katılımı okul ve aile arasında daha iyi bir iletişim kurulmasını sağlar; aile katılımıyla okulda edinilmiş kazanımlar evde desteklenerek süreklilik kazanır. Böylelikle okulun etkinliği ve toplumsal kabulü artmış olur. Okulun toplumun beklentilerini karşılayabilmesi ve beklentiler doğrultusunda gelişimini sağlayabilmesi de büyük oranda okul-aile işbirliği ile ilgilidir (Kaysılı, 2008; Ceylan ve Akar, 2010). Bunun için son yıllarda gerek eğitim alanında yapılan araştırmalar ve gerekse okul geliştirme kapsamında yürütülen etkinliklerin çoğu okul veli işbirliği, veli katılımına ayrılmaktadır (Kaysılı, 2008).

Ülkenin geleceğini oluşturacak olan okul çağındaki çocuklar toplam nüfus içinde de önemli bir orana sahiptir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2013 verilerine göre ülkemizde 5-9 yaş %27,6, 10-14 yaş %28, 15-17 yaş ise %17 oranındadır. Okul aile ilişkisi de çocuğun eğitim ve öğretim sürecinde bu kadar önemli iken bu oranında ülke nüfusu içindeki payının yüksek olması konunun nedenli önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmede de okul

ve ailelere önemli görevler düşmektedir. Sağlıklı bir şekilde kurulacak olan okul aile ilişkisi ile sağlıklı nesiller oluşturmada etkilidir

Okula Başlama Süreci ve Ailelere Öneriler

İlköğretime başlamak, çocuğun yaşamındaki en önemli dönüm noktalarından birisidir (Erkan ve Kırcı, 2010). İlköğretim; evden ilk kez ayrılan çocuğun, günün büyük bir bölümünü yeni arkadaş ve yeni yetişkinlerle geçirdiği evden farklı bir ortamdır. Çocuk ilk kez programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, belirli bir disiplin içinde kurallara uymak, öğretmenin talimatını yerine getirmek ve en önemlisi okuma-yazma, aritmetik ve benzeri konuları öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıyadır (Erkan ve Kırcı, 2010).

Bu süreçte; okul-aile iş birliği, çocuğun okula daha fazla uyum göstermesinde ve daha başarılı olmasında önemli katkılar sağlar.

Bu Süreçte Aileler Çocuklarına

- Çocukları ile okul hakkında konuşmalar yaparak ve ona sorular sorarak, varsa okula yönelik korkularını gidermede yardımcı olabilir. ("Sence okulun en güzel yanı ne olacak?" v.b)
- Çocukla konuşurken okula başlamanın yeni bir dönem olduğunu ifade edebilir. (Ancak bunu sürekli tekrar etmek kaygıyı arttırabilir.)
- Okulun açılma tarihinden 1-2 hafta önce başlayacağı okula gitmek, sınıfları gezmek, öğretmeni ile tanışmak ve okulun ilk gününün nasıl geçeceğini anlatmak faydalı olabilir.
- Anne-baba kendilerinin eğlenceli okul anılarınızı anlatarak kaygıları azaltılabilir.
- Çocuğun uyku saati, yemek saati v.b durumları okula uygun hale getirmek

timlerine yardımcı olmak, bulaşıcı hastalıkları kontrol etmek, ani hastalık ve sakatlanmalarda ilk yardım yapmak amacıyla düzenlenmiş faaliyetlerdir (Erci, 2012). Okul sağlığı hemşiresi okul sağlığı hizmetlerini yürütmek ve öğrencilerin sağlığını koruma ve geliştirme ve sağlık eğitimini uygulayacak en önemli kişidir. Hemşire bütün bu hizmetleri yürütürken aile ile işbirliği içerisinde olmalıdır. Okul sağlığı hemşiresinin görev ve yetkileri tanımlanırken verilecek sağlık hizmetlerinin aile ile işbirliği içerisinde yapılması gerekliliği yasalar çerçevesinde de belirtilmiştir. Okul sağlığı hemşiresi ve aile ile işbirliği içerisinde olmasını belirten maddeler;

- Okulda yapılan ruh sağlığı çalışmaları (madde bağımlılığı, yeme bozukluğu, dikkat bozukluğu, öğrenme bozukluğu, depresyon, anksiyete, antisosyal davranış ve saldırganlık.. vs.) sonucunda sorun saptanan öğrenci, öğretmen ve ailesi arasında işbirliği sağlar ve ilgili durumda sağlık danışmanlığı yürütür.
- Öğrencilerin fiziksel ve psikolojik potansiyellerini fark edip ortaya koymalarını sağlamak, özgüvenlerini geliştirmek amacı ile okulda görev alan öğretmenler, öğrenci ve aile arasında koordinasyonu sağlar.
- Öğrencilerin fiziksel büyüme ve gelişimleri için sınıf öğretmeni, beden eğitimi öğretmeni, rehberlik öğretmeni ile öğrenci ve aile arasında koordinasyonu sağlar.
- Okulda sağlığı geliştirme davranışları; beslenme, hijyen, kazalardan korunma, uyku, egzersiz ve boş zamanları değerlendirme... vs. konularında öğrenci, aile ve öğretmenlere danışmanlık yapar.
- Kronik hastalığı ve alerjileri olan öğrenciler için öğrencinin kendisi, aile ve öğretmenine sağlık danışmanlığı yapar.
- Bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde öğrenciler, aileleri ve öğretmenleri arasında koordinasyonu sağlar ve sağlık danışmanlığını yürütür.
- Kazalardan korunma ve güvenlik önlemlerinin geliştirilmesinde öğrenci, aile, okul yönetimi ve eğitimcilerle işbirliği içerisinde çalışır (Meb, 2013).

KAYNAKLAR

1. Ceylan M, Akar B: Ortaöğretimde Okul- Aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli incelemesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2; 43-64, 2010.
2. Çalık C: Okul-çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: Kavramsal bir çözümleme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(3); 123- 139, 2007. .
3. Erci B (Editörler): Okul sağlığı. *Halk Sağlığı Hemşireliği*, Ankara, Göktuğ Yayınevi, 2012, 124-140.
4. Ercüment S: okullarda aile katılımı, ty:http://www.acevokuloncesi.org/download/okullarda_aile_katilimi.pps (17.11.2014)
5. Erkan S, Kırca A: Okul Öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38; 94-106, 2010.
6. Gülcan MG, Taner N: Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretinin Okul Başarısına Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22; 129-144, 2011. .
7. İnel D, Evrekli E, Günay Y: Öğretmen adaylarının insan sağlığını etkileyen etmenlere ilişkin görüşlerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1); 327-344, 2012.
8. İşmen Gazioğlu A E. (editörler): *Okul aile ilişkileri. Okul ve Aile*, 2. Baskı, İstanbul, Aile ve Sosyal Politikalar bakanlığı, Nakış Ofset, 2012, 6-15.
9. Tschannen-Moran, M: Collaboration andthe Needfor Trust. *Journal of Educational Administration*, 39 (4); 308-331, 2001.
10. Kaysılı B: Akademik başarının arttırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9 (1); 69-83, 2008.
11. Laçın S, Çanga D: Okula hazırlık ve uyum, okulla işbirliği: Cürebal F, Çetin Özben G (editörler). *Anne-Baba, Veli, Aile Eğitimi ve Rehberliği:0-18 Yaş Grubu Gelişimi Rehberi. İstanbul*, Kadıköy Matbaa San. Tic. A.Ş., 2012, s.76-88.
12. Levin-Epstein, M: School-college Partnership Fosters Academics, Parent Involvement, Support. *Pro Principal*, 16(9), 2004.
13. Seffrin J Health Education in Schools-TheImportance of Establishing Healthy Behaviors in OurNation's Youth. *The Health Educator Fall*, 40 (2); 1-5, 2008.
14. Türkiye İstatistik Kurumu: İstatistiklerle Çocuk, Ankara, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, 2013, p.2-4.
15. Tschannen-Moran, M. Collaboration andthe NeedforTrust. *Journal of Educational Administration*, 39(4); 308-331, 2001
16. Yaşar V, Yaşar S: Okul çağındaki çocuklarda görülen okul korkusu. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 126-127; 16-24, 2010
17. Okul Sağlığı Hemşiresinin Görev Yetki ve Sorumlulukları http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/42/01/747141/dosyalar/2013_01/03023444_salk1.pdf (09.02.2015)